

SORU 14- Doğrudan Temin Usulü ile Yapılan Alımlarda Teminat Aranacak mıdır?

CEVAP- “Garanti” ve “Güvence” gibi sözcük anlamları olan teminat, en basit ifadeyle bir taahhüdün usulüne uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla verilen nakdi veya aynı garantilerdir. Teminat uygulaması bir yerde karşılıklı münasebetlerde güvenin yeterince yerleşmediği hallerde ilgililerce başvuru bir ihtiyat müessesesidir.

Kamu İhale Kanunu kapsamındaki idarelerin ihtiyaçlarının ihale suretiyle temini halinde bu idarelerce anılan Kanun’un;

- 33’üncü maddesine göre, ihalelerde, teklif edilen bedelin % 3’ünden az olmamak üzere, istekli tarafından verilecek tutarda geçici teminat ve

- 43’üncü maddesine göre, taahhüdün sözleşme ve ihale dokümanı hükümlerine uygun olarak yerine getirilmesini sağlamak amacıyla, sözleşmenin yapılmasından önce ihale üzerinde kalan istekliden ihale bedeli üzerinden hesaplanmak suretiyle % 6 oranında kesin teminat¹

alınması gerekir.

Diğer taraftan, Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu’nun 12’nci maddesi uyarınca, fiyat farkı ödenmesi öngörülerek ihale edilen işlerde fiyat farkı olarak ödenecek bedelin, sözleşme bedelinde artış meydana getirmesi halinde bu artış tutarının % 6’sı oranında teminat olarak kabul edilen aşağıdaki değerler üzerinden ek kesin teminat² alınmalıdır.

Kamu İhale Kanunu’nun 34’üncü maddesine göre;

- Tedavüldeki Türk Parası,

---

¹ Ancak, danışmanlık hizmet ihalelerinde ihale dokümanında belirtilmesi kaydıyla, kesin teminat sözleşme yapılmadan önce alınmayabilir. Bu durumda, düzenlenecek her hak edişten % 6 oranında yapılacak kesintiler teminat olarak alınabilir. Kurum, ihale üzerinde kalan isteklinin teklifinin sınır değerinin altında olması hâlinde, bu istekliden yaklaşık maliyetin % 6’sından az ve % 15’inden fazla olmamak üzere alınacak kesin teminat oranına ilişkin düzenlemeler yapabilir. (4734 sayılı Kanun Md. 43)

² Fiyat farkı olarak ödenecek bedel üzerinden hesaplanan ek kesin teminat hak edişlerden kesinti yapılmak suretiyle de karşılanabilir.

- Bankalar ve özel finans kurumları tarafından verilen teminat mektupları,
- Hazine Müsteşarlığı'nca ihraç edilen Devlet İç Borçlanma Senetleri ve bu senetler yerine düzenlenen belgeler

Bu Kanun'a göre yapılacak ihaleler ile Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'na³ göre yapılacak sözleşmelerde geçici, kesin ve ek kesin teminat olarak kabul edilebilecektir.

İlgili mevzuatına göre Türkiye'de faaliyette bulunmasına izin verilen yabancı bankaların düzenleyecekleri teminat mektupları ile Türkiye dışında faaliyette bulunan banka veya benzeri kredi kuruluşlarının kontrgarantisi üzerine Türkiye'de faaliyette bulunan bankaların veya özel finans kurumlarının düzenleyecekleri teminat mektupları da teminat olarak kabul edilir.

Hazine Müsteşarlığı'nca ihraç edilen Devlet İç Borçlanma Senetleri ve bu senetler yerine düzenlenen belgelerden nominal değere faiz dahil edilerek ihraç edilenler, anaparaya tekabül eden satış değeri üzerinden teminat olarak kabul edilir.

Mevzuatımızda, çeklerin teminat olarak kabul edilebileceğine ilişkin bir hüküm bulunmamaktadır. Bu nedenle, ihale uygulamaları açısından çeklerin teminat olarak kabul edilmesi mümkün değildir.

Diğer taraftan, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca belirlenen konvertibl dövizler dışarıda yerleşik kişiler ile geçimini yurt dışında temin eden Türk vatandaşları tarafından, Hazine'ce yapılan taşınmaz mal satış ihalelerinde teminat olarak kabul edilmekte beraber, bu değerlerin (yani dövizin) de kamu satın alımlarına ilişkin ihale ve sözleşmelerde teminat olarak kabul edilmesi söz konusu değildir.⁴

Çalışmamızın bundan önceki ayrımlarında belirtildiği üzere, Doğrudan Temin bir ihale usulü olmadığından, kamu satın alımlarında bu usulün tercih edilmesi halinde, Kamu İhale Kanunu'nun 18'inci maddesinde sayılan ihale usulleri için geçerli olan teminat alınmasına gerek yoktur. Doğrudan Temin

---

³ Bu Kanun'un 35'inci maddesindeki hüküm (*Bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde, Kamu İhale Kanununun teminatlara ilişkin hükümleri uygulanır.*) uyarınca.

⁴ Mehmet YAŞIN, Vergi ve İhale Mevzuatı Açısından Teminat Hükümünde Olan Değerler ve Uygulama Alanları, Yaklaşım Dergisi, Kasım 2004-Sayı:16

Usulüyle Kamu İhale Kanunu'nun 22'nci maddesinde belirtilen nitelikteki ihtiyaçların karşılanmasında kolaylık sağlanması amaçlanmış olmakla birlikte, ihtiyacın niteliğine göre, teminat alınması hususu idarelerin takdirindedir.⁵

---

⁵ Mehmet YAŞIN, Vergi ve İhale Mevzuatı Açısından Teminat Hükümünde Olan Değerler ve Uygulama Alanları, E-Yaklaşım Dergisi, Kasım-2004-Sayı:16